

Clubblad

fischertechnikclub Nederland

**Nieuw in 2008:
de Brandweerauto bouwdoos**

**31 mei 2008
Clubdag in Veghel**

18e jaargang, nummer 1, maart 2008

Colofon fischertechnikclub Nederland

Correspondentieadres:
Stef Dijkstra

K.v.K.Zaandam 40618078

Ledenadministratie:
Bert Rook,

Clubblad:

Het clubblad van de fischertechnikclub Nederland verschijnt 4x per jaar in een oplage van 335 exemplaren voor leden van de fischertechnikclub Nederland.

Lidmaatschap:

Iedereen kan lid worden van de fischertechnikclub Nederland. De contributie bedraagt € 23,- per kalenderjaar. De contributie voor jeugdleden bedraagt € 13,-. Jeugd lid geldt t/m het jaar van 18 worden. Bij aanmelding in het lopende jaar volgt betaling na rato, of toezending van reeds verschenen uitgaven in dat jaar.

Opzegging: schriftelijk vóór december bij de ledenadministratie.

Auteursrechten:

© 2008 fischertechnikclub Nederland. Het auteursrecht op de inhoud van deze uitgave wordt uitdrukkelijk voorbehouden.

fischertechnik® is een handelsmerk van de fischerwerke GmbH & Co. KG, Weinhalde 14-18, 72178 Waldachtal, Duitsland.

Bestuur:

Eric Bernhard,

Stef Dijkstra,

Andries Tieleman,

Jan van Pinxteren

Manifestaties:

Clemens Jansen,

Andries Tieleman,

Redactie en layout Clubblad:

Rob van Baal, Apeldoorn
Dave Gabeler, Doetinchem

Vertaalteam Clubblad:

Peter Derks, Krefeld (Duitsland)
Willi Freudenreich, Alkmaar
Simon Sinn, Richmond (Canada)

Redactieadressen:

Voor Nederland: Rob van Baal

Voor Duitsland: Peter Derks

Internetadres:

www.fischertechnikclub.nl

Beheerder: Carel van Leeuwen, Enschede

Bibliotheek:

At van Tuyl

Drukwerk:

Inleiding van de redactie

door Rob van Baal

Is u iets opgevallen aan de voorkant van het clubblad? Neen, da's dan toch jammer. Ik geef toe, het is ook niet echt veel wat er is veranderd. Sterker nog; het is maar één letter. Vanaf nu zal het clubblad zich volledig houden aan de schrijfwijze van de merknaam fischertechnik en daarom zal de clubnaam de hoofdletter F inleveren voor een kleine letter f. De naam van de club wordt vanaf nu geschreven als: **fischertechnikclub Nederland**.

Ook op de voorkant en verder in dit clubblad te bewonderen zijn de nieuwe bouwdozen voor 2008. De fischertechnikfabriek heeft weer een aantal leuke nieuwe dozen op de planning staan die gedurende het jaar beschikbaar zullen komen. Voor mij persoonlijk vind ik de nieuwe afstandsbediening het meest interessant. Maar u heeft zelf vast uw eigen voorkeur!

Veel plezier met deze editie van het clubblad en tot het volgende kwartaal.

Overlijden clublid Otto Kamsteeg

Op 13 december 2007 is op 69 jarige leeftijd ons clublid Otto Kamsteeg overleden. Het bestuur heeft de nabestaanden haar deelneming betuigd en sterkte gewenst bij het verwerken van dit verlies.

Enkele woorden van Cees Nobel over Otto Kamsteeg:

Op 19 december 2007 zijn Max Buiting en ik bij de uitvaart geweest waar we afscheid van Otto hebben genomen. In mijn herinnering blijft het altijd dolle pret als we samen naar een fischertechnik of Meccanodag gingen. Ik denk dat Otto zelfs bij de eerste bijeenkomst van de fischertechnikclub is geweest; naar de tweede in Delft zijn we samen gegaan. Daarna werd het vier tot vijf maal per jaar een gezamenlijk dagje uit en de laatste jaren was Max Buiting ook van de partij.

Ook de laatste keer dat we bij de Intermodelbouw in Dusseldorf waren met nog een andere buurman, leken het wel drie jongentjes in de speelgoedwinkel...

In augustus 2007 hoorde ik dat Otto liep te sukkelen met z'n gezondheid, maar we hebben wel een afspraak gemaakt voor de Meccanodag in september in het Spoorwegmuseum in Utrecht. De week ervoor zegde hij af en ik ben met de andere buurman geweest en heb hem die week erna verslag gedaan wat er al zo te zien was geweest in Utrecht. De ziekte was toen al behoorlijk aanwezig, maar hij had nog al z'n hoop op het ziekenhuis gericht. Als laatste heb ik hem verslag gedaan van Schoonhoven en de open dag bij Harold Jaarsma.

Otto is 13 december 2007 overleden en laat z'n vrouw, dochter en kleindochter achter.

Agenda

26-04-2008	Modelshow Europe in Bommel
31-05-2008	Clubdag in Veghel + ledenvergadering
10-08-2008	ft tentoonstelling in Schortens-Accum (D)
20-09-2008	ftCommunity bijeenkomst in Mörshausen (D)
01-11-2008	Clubdag in Schoonhoven

details over de bijeenkomsten in Duitsland zijn terug te vinden op de ft Community site (www.ftcommunity.de) bij het onderdeel "Events".

Clubblad maart 2008 fischertechnikclub Nederland

De volgende editie van het clubblad verschijnt juni 2008.
Kopij voor die editie graag uiterlijk 1 mei 2008 aanleveren.

Van het bestuur

Jan van Pinxteren

Inmiddels hebben we de eerste clubdag van dit jaar in Vlissingen achter de rug. Overtollige fischertechniek materiaal is daar van eigenaar gewisseld. Ook compleet gebouwde modellen, in het bezit van de vereniging, zijn daar aan de liefhebbers verkocht. In dit clubblad is een verslag te lezen over deze happening.

Ook heeft het bestuur zijn eerste vergadering gehouden. We zijn druk doende om de Algemene Ledenvergadering van 2008 voor te bereiden. Namens het bestuur nodig ik u allen uit voor het bijwonen van deze ledenvergadering. De vergadering wordt gehouden op de clubdag in Veghel op 31 mei 2008, aanvang 11.00 uur. In dit clubblad vindt u een beschrijving van de locatie en de route.

Vorig jaar zijn we als bestuur enigszins teleurgesteld,

door het zeer geringe aantal leden, die de vergadering hebben bijgewoond. Het is voor onze vereniging toch een belangrijk moment om te horen hoe de club er voor staat. U mag, nee u *moet* met een kritische blik naar het functioneren van de vereniging kijken. Laat uw stem niet ongehoord voorbij gaan. Bezoek daarom de Algemene Ledenvergadering. We verwachten vele leden te kunnen begroeten!

In het vorige clubblad heeft onze bibliothecaris terecht de vraag gesteld: Wat te doen met de bibliotheek? Er wordt nauwelijks gebruik van gemaakt. Een aantal leden hebben gereageerd. De bevindingen en conclusie van de bibliothecaris zijn verderop in dit blad te lezen, waarvoor onze dank. Blijft over de vraag: Hoe pakken we de "handschoen" op?

Ledenadministratie

door Bert Rook

Het afgelopen kwartaal hebben we 9 nieuwe leden welkom mogen heten:

- Leon Kimman uit Lienden,
- Karijn Wessing uit Diemen,
- F. Toben uit Amsterdam,
- Martin de Roode uit Vlaardingen,

- Paul van der Graaf uit Wildervank,
- Heinz Jansen uit Sittard,
- Wouterus Bos uit Amersfoort,
- John Sombroek uit Koog aan de Zaan en
- Thomas Folkers (jeugd lid) uit Warnsveld.

Van harte welkom bij de club en tot ziens op een clubdag!

Aankondiging ft Ausstellung in Schortens-Accum (D)

door Rob van Baal

Op zondag 10 augustus organiseert Stephan Wenkers een fischertechniek tentoonstelling in de Duitse plaats Schortens-Accum. Deze locatie ligt in het noorden van Duitsland, dus gunstig voor onze meer noordelijk in Nederland en Duitsland wonende clubleden.

De tentoonstelling zal plaats vinden in de molenschuur die naast de molen van Accum staat. Deze schuur is ingericht voor culturele evenementen en voorzien van mogelijkheden om iets te eten en te drinken. De schuur is ook behoorlijk hoog waardoor grote modellen geen probleem zijn.

De molen zelf kan ook bezichtigd worden en bij goed weer zal deze mogelijk draaien (op de foto hiernaast heeft de molen geen wieken, maar die zijn ondertussen weer aangebracht...).

Vanaf 08:00 uur zijn personen met modellen welkom om op te bouwen. De zaal is voor het publiek geopend van 10:00 tot 17:00 uur. Uiterlijk om 21:00 uur moet alles weer opgeruimd zijn maar zo laat zal het wel niet worden!

Met nadruk vraagt Stephan ook aan de Nederlandse clubleden om met modellen langs te komen. Het is voor de meeste niet naast de deur, maar gezien de

vakantieperiode mogelijk te combineren met een weekend of week vakantie in Duitsland. En mocht iemand met het vliegtuig willen komen: luchthaven Schortens ligt op enkele kilometers van de molen verwijderd!

Aanmelden via email bij Stephan: stwenkers@web.de.

Mühlenscheune der Accumer Mühle

Toegang is gratis!

Nieuwe bouwdozen in 2008

door Rob van Baal

De redactie kon ook dit jaar weer beschikken over uitgebreide informatie vanuit de fischertechnik fabriek in Duitsland, omtrent de nieuwe bouwdozen voor 2008. Zoals u gewend bent komen niet alle dozen tegelijk uit. Helaas voor hen die aan de slag willen met de nieuwe pneumatiek/vacuümdoos: die komt pas in september...

Bouwdozen die in maart 2008 beschikbaar komen

BASIC "Fire Commander" (Kleine brandweerauto)

Maak ruimte voor de kleine snelle brandweerauto. Er zit een handleiding in de doos voor 3 verschillende modellen. De doos bevat ook een echt werkende spuit met waterpomp. Dit is een nieuw onderdeel in het assortiment!

Aantal modellen: 3
Aantal onderdelen: 110+
Verkoopprijs: € 29,95

ADVANCED "Kehrmaschinen" (Veegmachines)

Broodkruimels op de ontbijttafel? Papiersnippers op de vloer van de kinderkamer? Geen probleem voor de 4 verschillende veegmachines die met deze nieuwe bouwdoos gemaakt kunnen worden. De modellen vegen echt! Hiervoor worden twee schuimrubberen vegers gebruikt. Een afneembare verzamelbak voor de opgeveegde spullen maakt het vegen nog leuker!

Aantal modellen: 4
Aantal onderdelen: 310+
Verkoopprijs: € 49,95

Bouwdozen die in juni 2008 beschikbaar komen

ADVANCED "Fire Trucks" (Brandweerwagens)

De 6 verschillende brandweerwagens beschikken over een werkende blusinrichting. De uitschuifbare ladder maakt het mogelijk dat de brandbestrijding en eventuele reddingsacties vanaf verschillende hoogtes uitgevoerd kunnen worden. Met de uitschuifbare stutten kunnen de modellen stabiel worden neergezet voor trefzekere inzet!

Aantal modellen: 6
Aantal onderdelen: 360+
Verkoopprijs: € 79,95

PLUS "Control Set"

Met de 3 kanaals infrarood afstandsbediening kunnen modellen op afstand bediend worden. Maximaal 3 motoren een servo kunnen proportioneel aangestuurd worden via de infrarood ontvanger. Hiermee kunnen motoren en servo traploos geregeld worden. Per afstandsbediening kunnen maximaal vier ontvangers worden aangestuurd. In de doos zitten één zender, één ontvanger en één servo.

Aantal modellen: niet van toepassing
 Aantal onderdelen: ?
 Verkoopprijs: € 69,95

Bouwdozen die in september 2008 beschikbaar komen

COMPUTING "Pneuvac"

Met behulp van 4 modellen worden de thema's pneumatiek en vacuümtechniek uitgelegd. Samen met de elektromagnetische ventielen kunnen de modellen over de interface worden bestuurd. Naast de speciale vacuümzuiger bevat de doos 3 pneumatiek cilinders, een kompressor-unit, een lichtsensor, een kleursensor en een transportband.

Aantal modellen: 4
 Aantal onderdelen: 350+
 Verkoopprijs: € 179,95

PLUS "Sound + Lights" (geluid en licht)

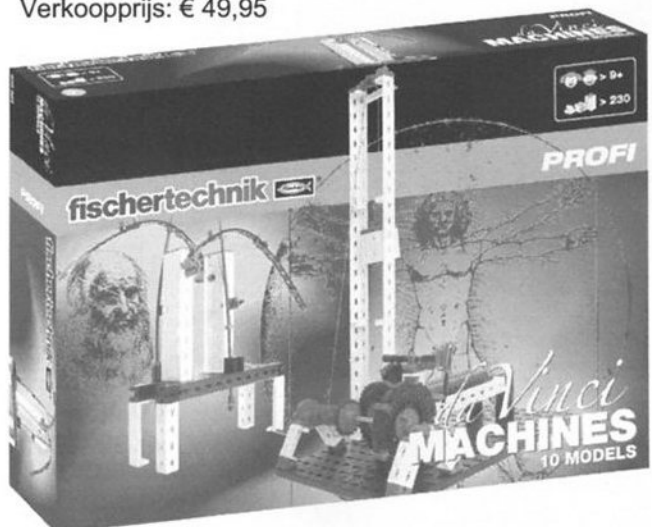
Via een USB koppeling kunnen 3 geluiden worden opgeslagen die via een druk op de knop of via de interface kunnen worden afgespeeld. Ook kan de module tot 6 lampen tegelijk laten knipperen.

Aantal onderdelen: 30+
 Verkoopprijs: € 49,95

PROFI "da Vinci Machines"

De doos bevat meerdere modellen die gebaseerd zijn op constructies van Leonardo da Vinci zoals een drukpers, draaibare brug, een afstandsmeter en een strijdwagen. Een handboek met leerzame achtergrondinformatie en veel afbeeldingen maakt wordt meegeleverd.

Aantal modellen: 10
 Aantal onderdelen: 230+
 Verkoopprijs: € 59,95

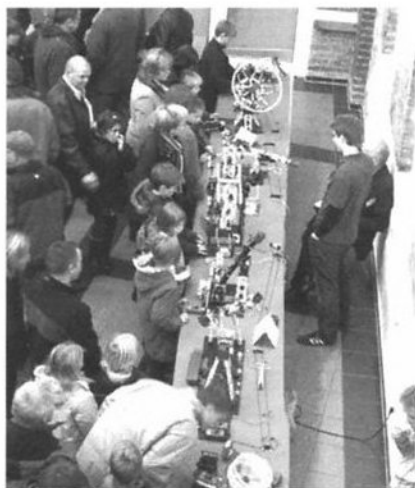

Verslag fischertechnik Open Dag in Emsdetten

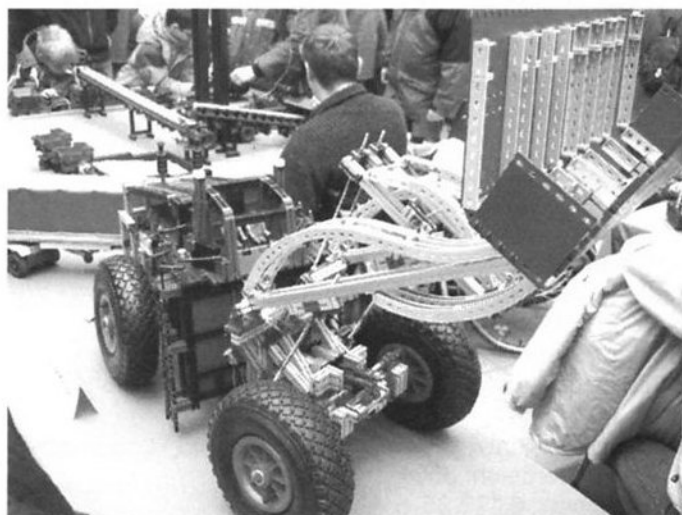
door Rob van Baal

Zondagmiddag 25 november 2007 even een bezoek aan Emsdetten gebracht waar het cultureel centrum "Stroetsmans Fabrik" geheel gevuld was met fischertechnikmodellen. Diverse Duitse en enkele Nederlandse fischertechnik-fans hadden hun modellen meegebracht. Ondanks dat de beschikbare ruimte wat krap oogde, was er toch heel wat te zien. Met name de familie Lammering had een grote verzameling kermismodellen die ook voor "de gewone mens" na te bouwen zijn. Ook zeer geslaagd was het feit dat de kinderen zelf aan heel veel knopjes mochten komen om spullen in beweging te zetten. Dat maakte het geheel erg laagdrempelig en betrok de bezoeker actief bij ons geliefde constructiemateriaal. Aan echte (besturings)techniek was er ook best veel te zien en te bespreken.

Hoe dan ook hebben enkele zeer gemotiveerde personen weer hun uiterste best gedaan om ft verder op de kaart te zetten. Gezien de aantallen bezoekers die geteld zijn is dat doel zeker gehaald: ongeveer 1700!!!

Links: Kermismodellen van de Familie Lammering.

Rechts: Reusachtige wiellader van Dirk Kutsch.

Links: Bouwkraan van Anton Jansen.

Rechts: Overzicht over een deel van de zaal.

Links: Schotelantenne van Joachim Jacobi.

Rechts: Bewerkingsstraat van Wilhelm Brickwedde. Aangedreven door 20 motoren op 24 Volt en bestuurd met Simatic S5 SPS.

Model MaXXimum

door A. Pettera; bewerkt door Rob van Baal

Op de herfstfeesten van 2006 in Stuttgart kwam ik eindelijk weer eens een model tegen dat zich makkelijk met fischertechnik laat nabouwen. Aangezien ik denk dat vele andere clubleden het ook een leuk model vinden (en speciaal de heer C. Jansen als specialist in kermismodellen) heb ik er een beschrijving van gemaakt. Met de foto's die in dit artikel worden getoond, moet het zeker lukken om het model in basis na te bouwen. Details kunt u zelf verder aanbrengen.

De draaiarm is aan de kant van het contragewicht korter dan het deel waaraan de stoelen zijn bevestigd. Om het evenwicht te behouden heb ik de stoelconstructie zo licht mogelijk gehouden. Ik heb hiervoor klik-assen gebruikt en die dubbel uitgevoerd. Dat bleek voldoende stabiel te zijn.

De draagarm is opgebouwd uit 6x2 statika U-profielen die geborgd met statika koppelstukken en ondersteund door twee extra staanders, voldoende stijfheid heeft om de krachten te weerstaan die de draaiarm opwekt. De draagarm staat onder een hoek van 7,5 graden gekanteld om ruimte te geven aan de stoelconstructie bij het draaien. Om de krachten van de draagarm goed over te brengen op de bodemplaat, heb ik de bevestiging daarvan iets versterkt.

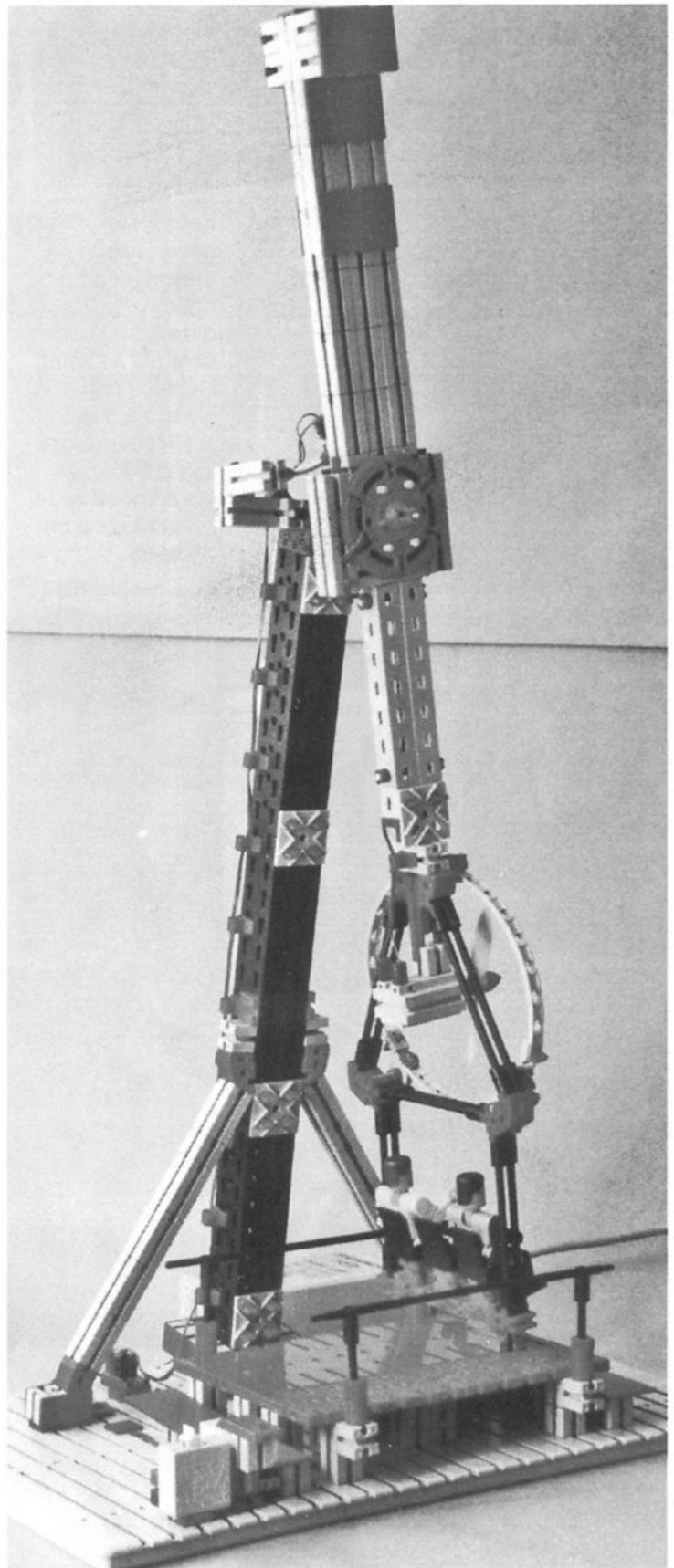
De draaiarm zelf wordt via een as op de draagarm gemonteerd en loopt gewoon vrij in twee bouwstenen die als naaf fungeren. De koppeling van de draaiarm-delen heb ik via asjes opgelost die in de beide draaischijven worden geklemd die zich voor en achter de draaiarm bevinden. Tijdens het insteken van deze assen worden de draaiarm-delen via bouwstenen 7,5 geborgd. Die bouwstenen 7,5 zitten aan het uiteinde van zowel het contragewicht deel als het deel met de stoelconstructie en zijn daar met veerokjes vastgezet aan de overige bouwstenen. Of dit de meest perfecte manier van bouwen is weet ik niet, maar het werkt in ieder geval wel!

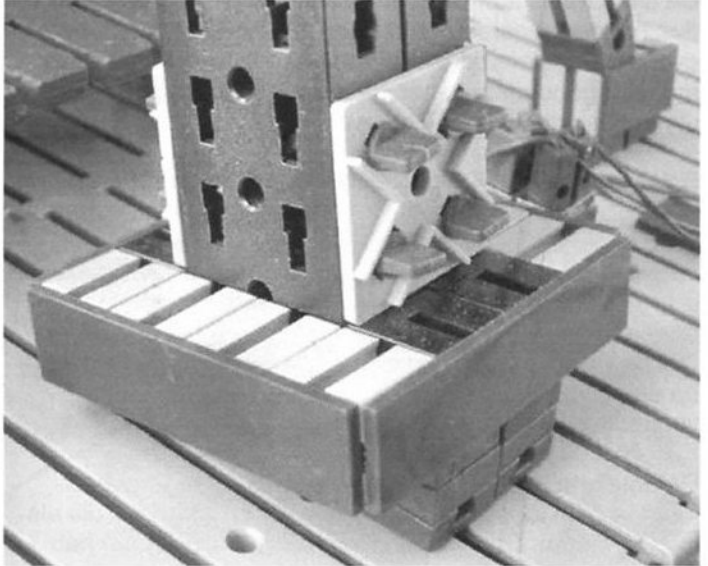
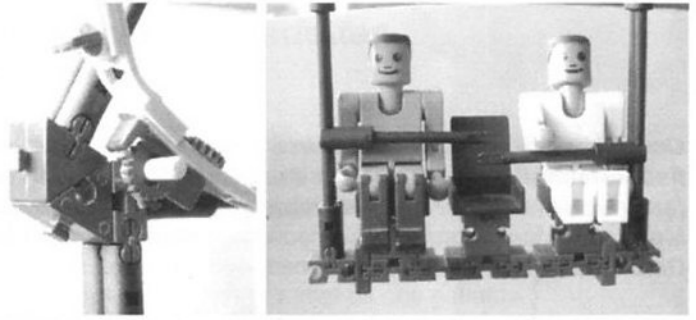
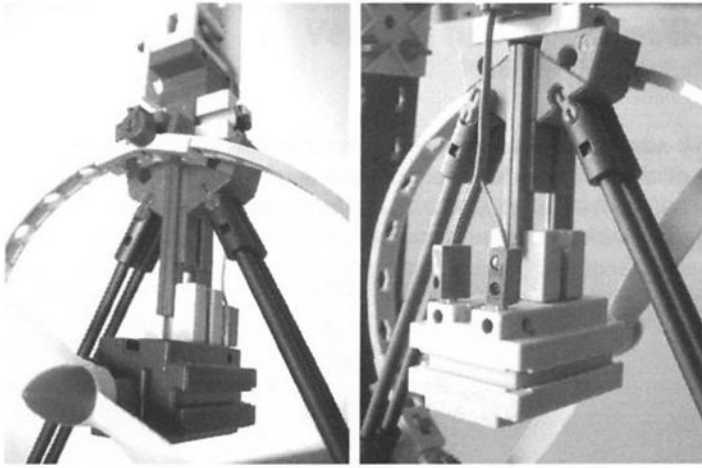
Dan nog iets over het contragewicht. In de groeven van de bouwstenen heb ik meerdere stalen assen geschoven. Het aantal assen dat je erin schuift moet goed in de gaten worden gehouden. Het contragewicht mag namelijk niet zwaarder worden dan het stoelgedeelte. Het stoelgedeelte moet in rust naar onderen hangen. Maar ook weer niet "te veel", anders krijgt de propeller straks de arm niet meer rond. Experimenteer hier wat mee tot je het juiste evenwicht gevonden hebt.

De stroomkring wordt via een hoofdschakelaar bestuurd en is doorverbonden met een poolomkeerschakelaar om het model eenvoudig voor en achteruit te laten gaan in de opstartfase. De propeller werkt in één richting beter dan de andere, maar met een beetje goed gevoel moet het mogelijk zijn de hele carousel zowel links als rechtsom draaiend over de kop te laten gaan. De stroomdraad van het sleepwiel naar de motor wordt netjes achter asjes 40 weggewerkt in de draaiarm.

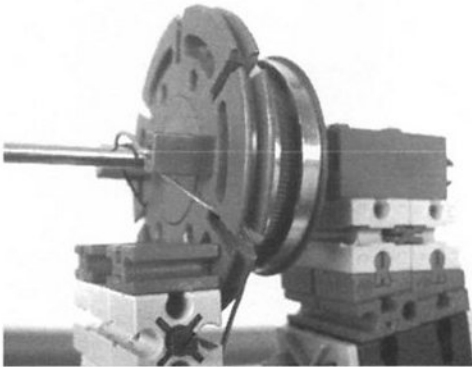
Ik hoop dat ik verder geen belangrijke details vergeten ben. Maar voor jullie als ft experts moet het niet moeilijk zijn dit na te bouwen en het model verder naar eigen inzicht te verfijnen met bijvoorbeeld verlichting.

Veel succes met nabouwen en de hartelijke groeten uit Stuttgart.

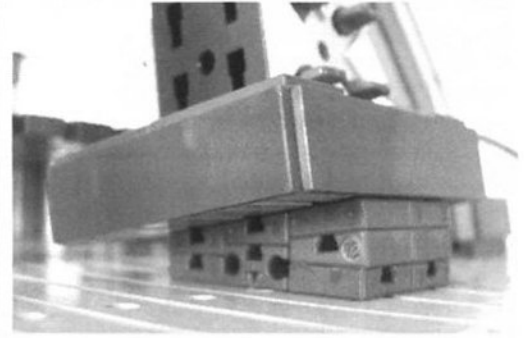
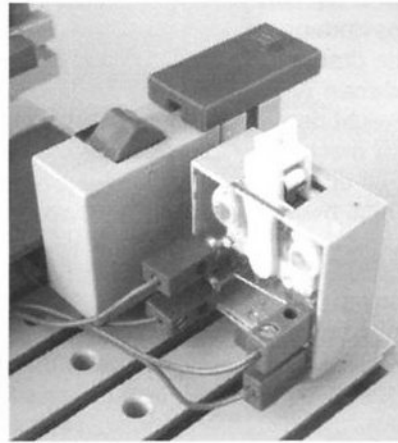
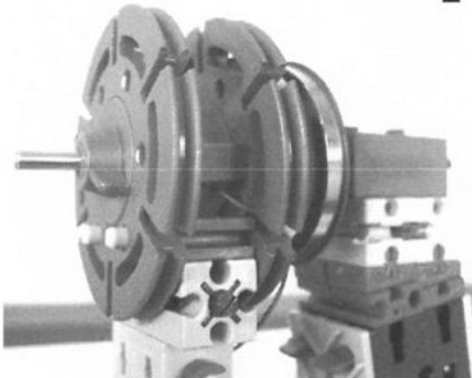

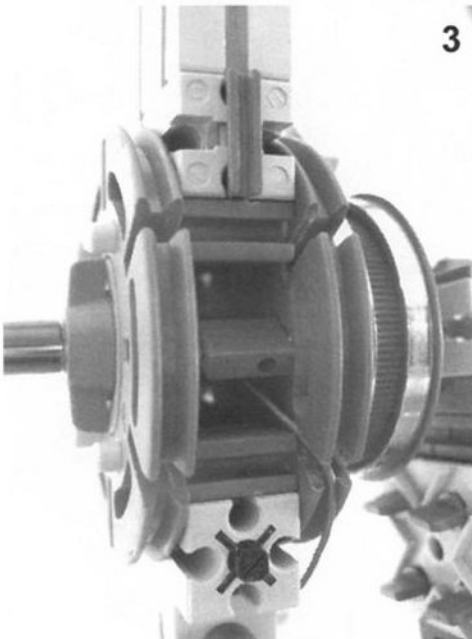
1 Foto's 1 t/m 4 geven achter-eenvolgens de opbouw van de draaiarm op de centrale as weer. De sleepring wordt op draai-schijf geklikt met zijn stekkerbusjes en heeft zelf geen naaf op de draai-as.

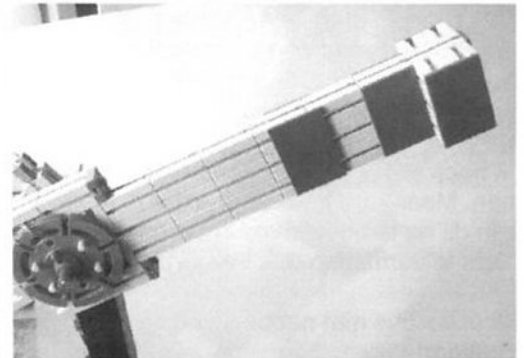
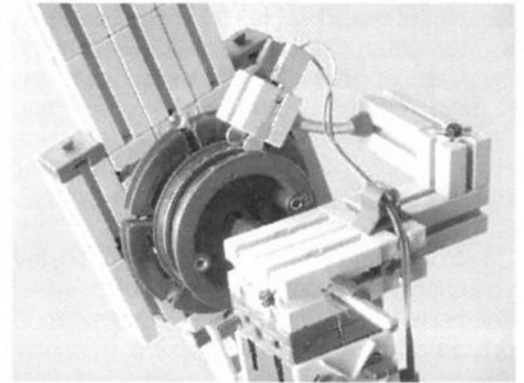
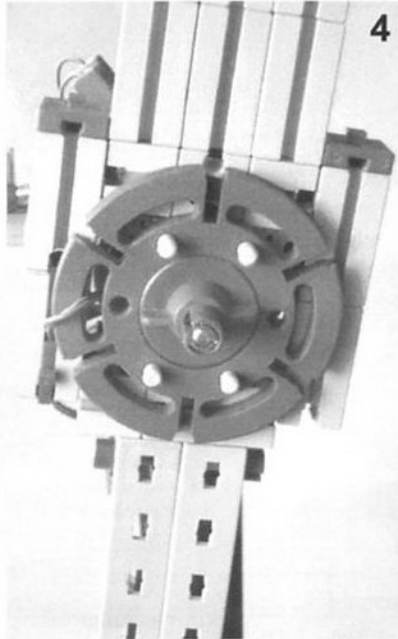
2

3

4

Bijschrift redactie:

De foto's van de echte attractie zijn genomen op de kermis in Tilburg 2007. Verder zijn zowel foto's van de heer Pettera als van de redactie gebruikt in het model. Dat verklaart de kleine detailverschillen.

Verslag clubdag in Vlissingen

door Rob van Baal

Als redactielid bezoek ik met grote regelmaat de clubdagen en andere fischertechnik bijeenkomsten om daar onder andere voor het clubblad verslag van te kunnen doen. Dit maal was de reis naar Vlissingen niet alleen om te kijken. De auto was zaterdag 23 februari afgeladen vol met fischertechnikmodellen. Modellen om tentoon te stellen in het atrium van verzorgingstehuis "Ter Reede".

Van Apeldoorn naar Vlissingen nam zo'n 2,5 uur in beslag. En ik bleek niet de enige te zijn die er een lange rit op had zitten. Het uitladen en opbouwen ging redelijk vlot. We konden gebruik maken van karretjes van Ter Reede om de modellen van de auto naar het atrium te rijden en ook alle deuren gingen automatisch open. Toch wel handig een clubdag in een verzorgingstehuis.

Naarmate de ochtend verstreek kwamen steeds meer clubleden met modellen binnendruppelen en diverse malen moesten er extra tafels worden aangeschoven. Zelf op de middag kwamen nog enkele leden met modellen binnen. Geen probleem. Gewoon ruimte maken!

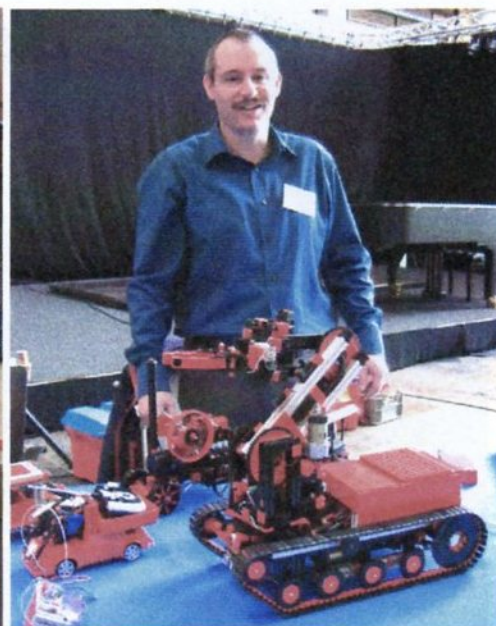
Tussen de modellen lagen her en der diverse onderdelen, dozen en documentatie ter verkoop. Ook Freetime had een redelijk grote verzameling oud grijs meegenomen waarin naar hartelust gezocht kon worden naar ontbrekende onderdelen. Voor de nieuwe dozen van 2008 was het nog te vroeg. Daarvan komen de eerste pas in maart uit. Op de clubdag in Veghel zult u die wel aantreffen.

De loop zat er ook deze maal weer goed in. Natuurlijk veel oudere bezoekers die vanuit het verzorgingstehuis eens kwamen kijken wat er nu weer allemaal voor moois in hun gebouw was tentoongesteld. Maar ook de lokale bevolking liet zich redelijk goed zien. Ik heb trouwens ook enkele Belgische clubleden gezien. Voor hen was dit bijna een thuiswedstrijd!

Al met al een zeer geslaagde dag. Jammer alleen dat ik onze Zeeuwse clubleden niet met modellen heb mogen ontmoeten. Wie weet een volgende keer.

Familie Woudsma: Toren met lift

Andries Tieleman: robotmodel

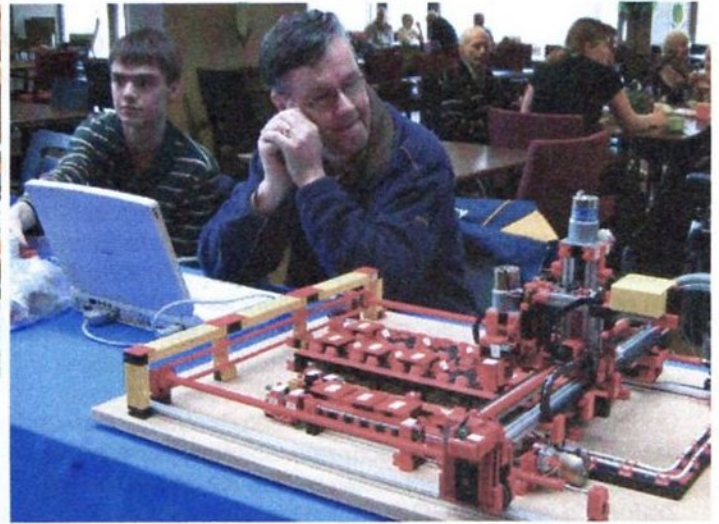
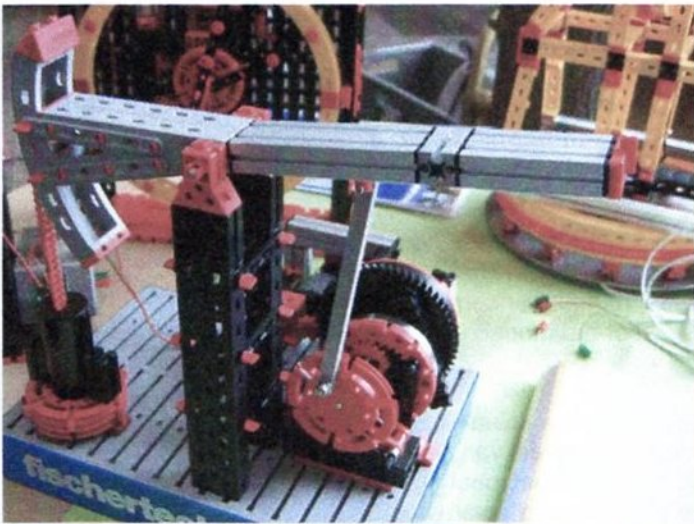

Paul en Huub van Niekerk

Familie Van Baal: Diverse kermismodellen en een grote bouwkraan

Boven links: Peter Damen: Model met cyclisch variabele overbrengingsverhoudingen (patent Wilhelm Klopmeier). Boven recht: Herman Mels met sorteerrobot. Links: Overzichtsfoto. Onder: Kermismodellen van Jan Willem Dekker en vitrinemodellen van Marcel Bosch en Esther Bakker.

Gele bouwstenen nog steeds te koop!

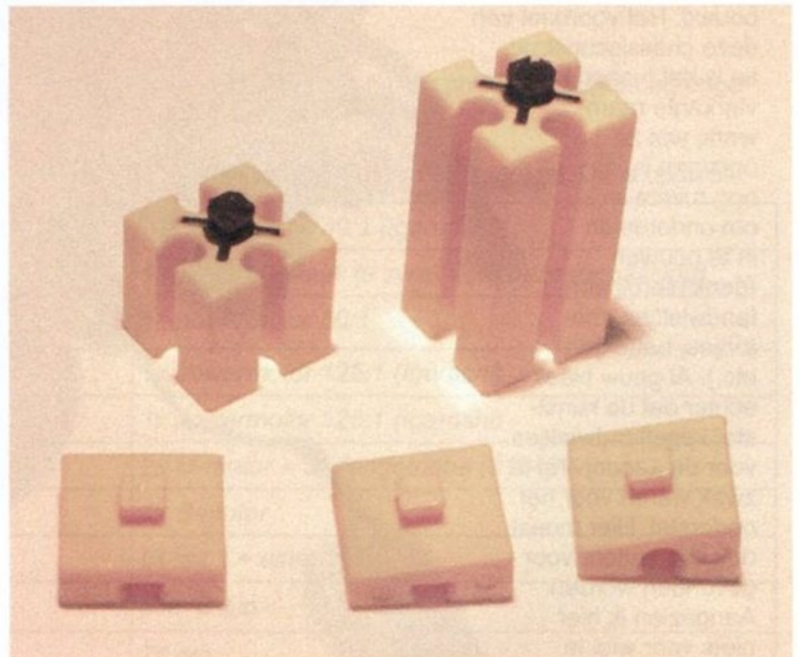
door Rob van Baal

Op 6 juni 2007 was de open dag van fischertechnik GmbH in het Duitse Waldachtal. Een aantal personen hebben daar gepleit voor het maken van onderdelen in andere dan de reguliere kleuren. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het –eenmalig- maken van 5 bouwstenen in de kleur geel.

Via de club bent u over deze actie destijds elektronisch (via email) geïnformeerd. De besteltermijn zat toen namelijk precies tussen twee clubbladen in en hierdoor hebben uiteindelijk diverse leden géén gele stenen kunnen kopen.

Maar niet getreurd! Ik heb begin februari contact gehad met Harold Jaarsma van Freetime en hij had toen alle stenen nog op voorraad. Ook bij Knobloch in Duitsland staan de gele stenen nog steeds te koop op de internet site.

Voor zowel Freetime als Knobloch geldt:
Zolang de voorraad strekt!

Het betreft: Bouwsteen 30, bouwsteen 15, bouwsteen 5, hoeksteen 7,5° en hoeksteen 15°.

Dus heeft u nog geen gele stenen kunnen kopen of wilt u uw verzameling uitbreiden, onderneem dan snel actie.

Tadano GR-300EX

model: Arjen Neijssen, bewerkt door Dave Gabeler

In het kader van levensechte modellen weer een fischer-technisch hoogstandje: een hijskraan voor ruw terrein, met een telescopisch uitschuifbare giek en een bijzonder stempel-mechanisme om de kraan stevig op zijn plek te laten staan. Arjen vertelt hierover:

Werkzaam bij één van de grootste baggermaatschappijen ter wereld, kom je wel eens in aanraking met unieke equipment. Zo hebben wij bij ons op de werf een **Tadano GR-700EX Rough Terrain** kraan. Dit leek mij wel een mooi model om eens na te bouwen. Ik had immers een tijd geleden de grote 100mm banden van Conrad aangeschaft om een groot model mee te bouwen. Deze banden zouden de basis vormen voor het model.

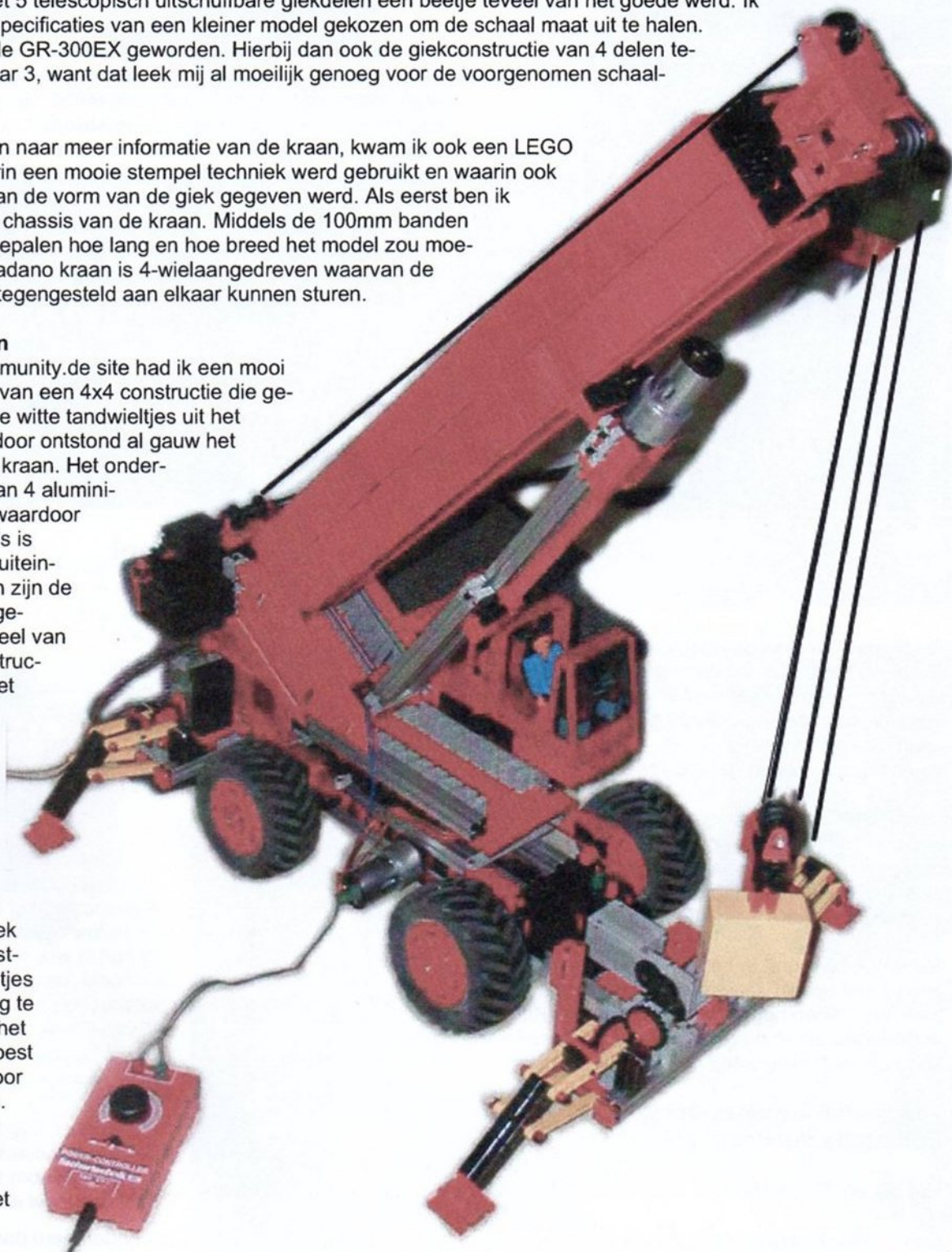
Specificaties

Op internet ben ik de specificaties van de kraan gaan opzoeken. Al gauw kwam ik tot de conclusie dat het model GR-700EX met 5 telescopisch uitschuifbare giekdelen een beetje teveel van het goede werd. Ik heb dus toen de specificaties van een kleiner model gekozen om de schaal maat uit te halen. Zodoende is het de GR-300EX geworden. Hierbij dan ook de giekconstructie van 4 delen terug te brengen naar 3, want dat leek mij al moeilijk genoeg voor de voorgenomen schaal-grootte.

Tijdens het zoeken naar meer informatie van de kraan, kwam ik ook een LEGO model tegen waarin een mooie stempel techniek werd gebruikt en waarin ook een eerste idee van de vorm van de giek gegeven werd. Als eerst ben ik begonnen met de chassis van de kraan. Middels de 100mm banden kon ik ongeveer bepalen hoe lang en hoe breed het model zou moeten worden. De Tadano kraan is 4-wielaangedreven waarvan de voor en achteras tegengesteld aan elkaar kunnen sturen.

Stuurinrichtingen

Op de www.ftcommunity.de site had ik een mooi voorbeeld gezien van een 4x4 constructie die gebruik maakt van de witte tandwieljes uit het differentieel. Hierdoor ontstond al gauw het onderstel voor de kraan. Het onderstel is gebouwd van 4 aluminium bouwstaven, waardoor een stabiel chassis is ontstaan. Aan de uiteinden van de staven zijn de stuurinrichtingen gebouwd. Het voordeel van deze chassisconstructie is dat tussen het vierkante raamwerk, wat zo ontstaan is, nog ruimte is om onderdelen in te bouwen (denk hierbij aan tandwieljes, motortjes, batterijen etc.). Al gauw bleek echter dat de kunststof kegeltandwieljes voor de aandrijving te zwak waren voor het onderstel. Hier moest dus iets anders voor gevonden worden. Aangezien ik hier niets voor wist te verzinnen, ben ik verder gegaan met de stempels.

Stempels

Door een tandwiel Z20 vast te maken aan een I-spant 60 (in het I-spant een asje met een grondsteen 15 en een veernokje wat in het tandwiel grijpt) ontstond een vaste verbinding. Door het tandwiel met een worm aan te drijven, is een beweegbare arm ontstaan waarop de verdere stempel is aangebouwd. Beide stempels (voor en achter) worden middels kegel-tandwielen aangedreven door een M-motor.

De giek

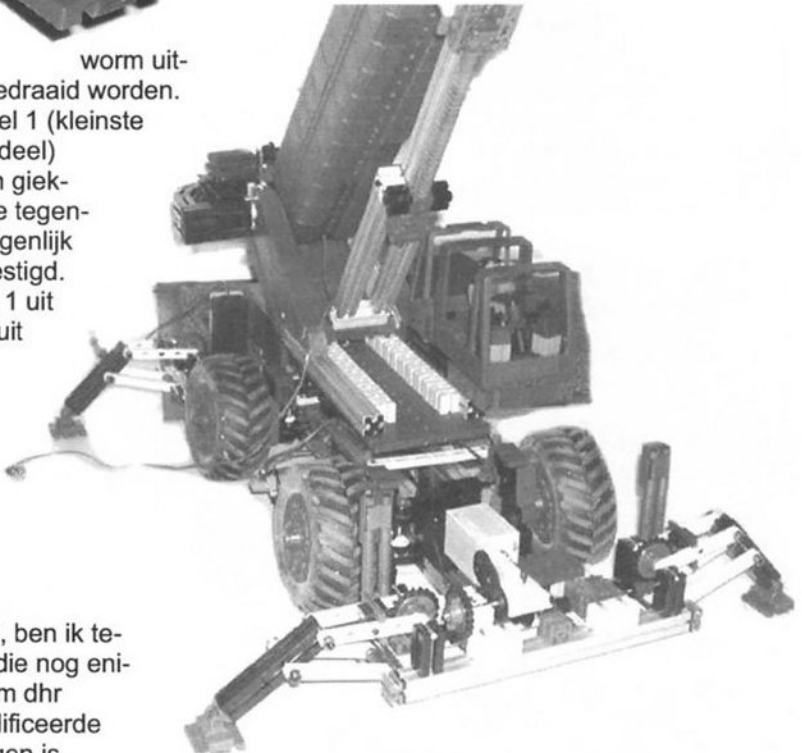
Nadat het onderstel grotendeels zijn eindvorm had gekregen, ben ik verder gegaan met de giek. Voor de constructie van de giek had ik het volgende bedacht: Indien ik de giek uit 3 delen zou maken, dan zou het middelste giekdeel de motor voor de aandrijving bevatten. Het kleinste giekdeel kan zo middels de

worm uit-
gedraaid worden.
Deel 1 (kleinste
giekdeel)

schuift zodoende uit deel 2 (middelste giekdeel). Aan giekdeel 2 heb ik vervolgens nog een worm bevestigd die tegengesteld aan de eerste worm draait. Deze worm (of eigenlijk de wormmoer heb ik vervolgens aan giekdeel 3 bevestigd. Zodra de motor begint te draaien wordt dus giekdeel 1 uit 2 gedraaid en tegelijkertijd worden giekdelen 1 en 2 uit 3 gedraaid.

Als bekleding voor de giek heb ik de shovelsijdelingen gebruikt. Deze zijn middels verbindingstukken 45mm met elkaar verbonden. Deze zijn allen opgebouwd op grondplaten 90x45mm. Op deze manier is er een stevige koker ontstaan waarin de giekdelen 1 en 2 passen.

Aangezien ik niet voldoende rode shovelsijdelingen had, ben ik terecht gekomen bij een Duitse fischertechnik collega die nog enige delen te koop had. Tijdens het email verkeer kwam dhr Brickwedde ter sprake vanwege de door hem gemodificeerde Rast rondsel Z10 welke op een metaal as te bevestigen is. Deze bleken ideaal te zijn voor de aandrijving van de wielen, waarmee mijn eerder ontstaan probleem nagenoeg opgelost was.

Inmiddels had de kraan zijn eindvorm gekregen. Echter was het hieuen van de giek nog niet opgelost. Dit is opgelost

middels een telescoop systeem met spindel aandrijving. In plaats van de motor onderaan te plaatsen, heb ik deze bovenaan geplaatst aangezien ik hier ruimte had om hem te plaatsen. Met de Igarashi motor 125:1 is de motor in staat de giek te hieuen zonder verdere hulp. Nadat de belangrijkste onderdelen van de kraan gereed waren, was het slechts nog een kwestie van afwerking en IR bediening installeren.

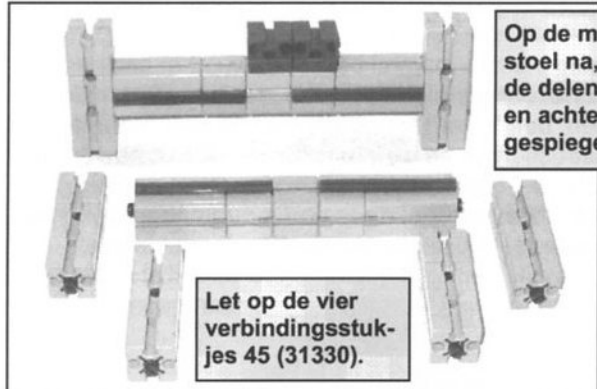
Aandrijving	2x powermotor 50:1 (Igarashi)
Sturen:	1x S-motor (bleek te zwak voor deze toepassing)
Aandrijving draaikrans	1x powermotor 50:1
Uitschuiven giek	1x powermotor 125:1 (Igarashi)
Hieuen van de giek	1x powermotor 125:1 (Igarashi)
Stempels	2x M-motor + Stufengetriebe (31048)
Hijsen	1x S-motor
Besturing:	IR set 1 + uitbreiding 2
Gewicht:	plm. 8 kilo
Lengte (incl giek)	74 cm
Breedte	27 cm
Lengte uitgeschoven giek	plm 130 cm

Voor meer foto's: kijk eens op de 'Bilderpool' van de ftCommunity (<http://www.ftcommunity.de>).

Het stempelmechanisme van Arjen Neijzen

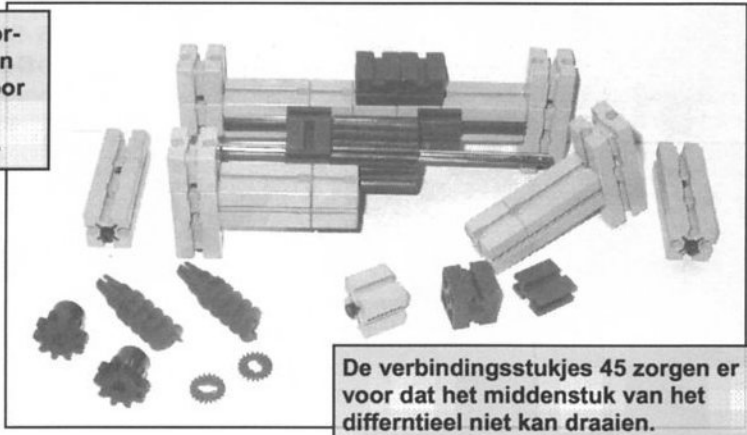
door Dave Gabeler

In het model van de Tadano GR-300 EX van Arjen Neijzen zat een bijzonder mechanisme: Een stempel om de kraan stevig op zijn plek te laten staan. Hieronder een bouwbeschrijving van het mechanisme, maar dan iets smaller en enigszins aangepast. Het ouderwetse differentieel (31043) vormt het hart van de aandrijving. Deze zorgt er namelijk voor dat de wormwielen links en rechts in tegenovergestelde richting draaien.

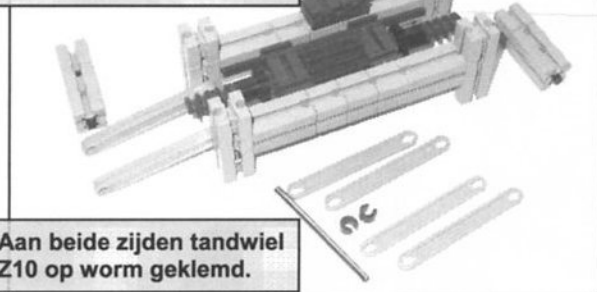
Op de motorstoel na, zijn de delen voor en achter gespiegeld.

Let op de vier verbindingstukjes 45 (31330).

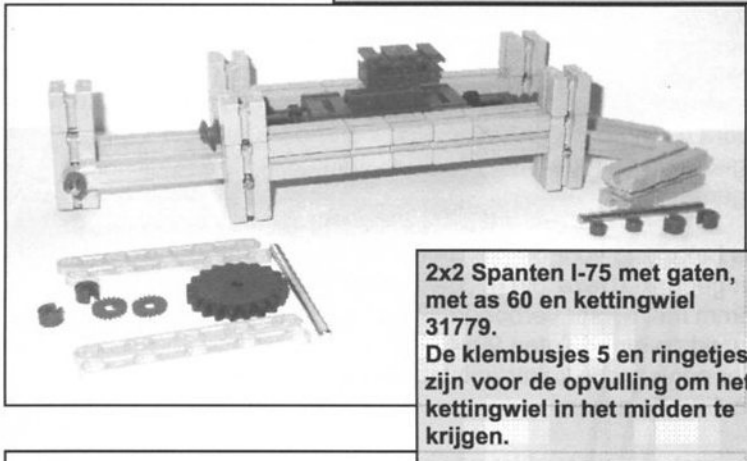

De verbindingstukjes 45 zorgen er voor dat het middenstuk van het differentieel niet kan draaien.

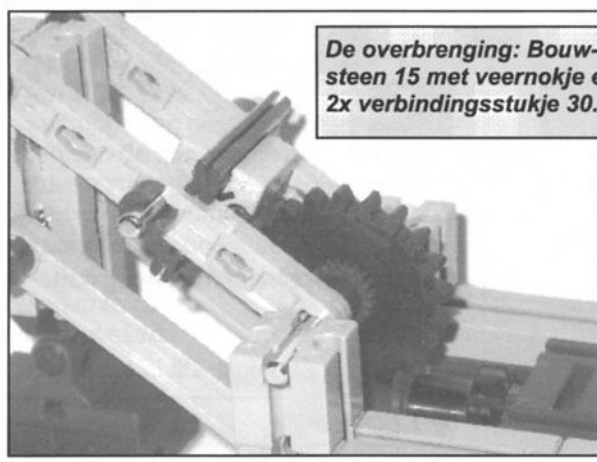
2x2 Spanten I-75 met asje 60 en 2 klembusjes 5.

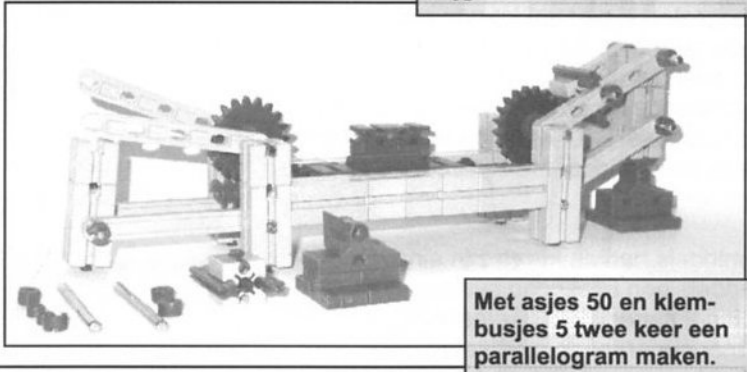
Aan beide zijden tandwiel Z10 op worm geklemd.

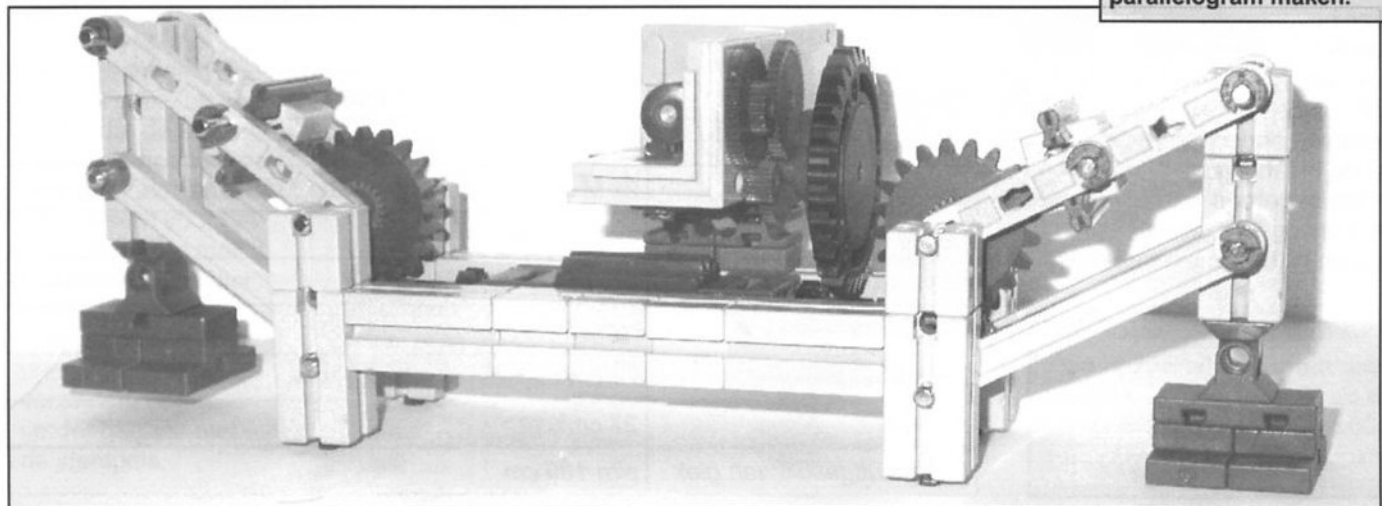
2x2 Spanten I-75 met gaten, met as 60 en kettingwiel 31779. De klembusjes 5 en ringetjes zijn voor de opvulling om het kettingwiel in het midden te krijgen.

De overbrenging: Bouwsteen 15 met veernokje en 2x verbindingstukje 30.

Met asjes 50 en klembusjes 5 twee keer een parallellogram maken.

Verslag Kermis Open Dag in Mijdrecht

door Rob van Baal

Zondag 17 februari 2007. De zon scheen lekker en we konden die dag zowel naar de Kermis Open Dag in Mijdrecht, als naar de ft tentoonstelling op de luchthaven Osnabrück in Duitsland. Ik koos voor de eerste. En dat bleek géén slechte keuze! Bij aankomst bij het pand van Homan (de nationale stroomleverancier op kermissen) stond er "security" klaar om ons naar een parkeerplek te dirigeren. Vervolgens kwam er een open golfkarretje aan en werden we (mijn kinderen mochten mee...) naar de ontvangstbalie gereden waar we ons moesten melden. Gelukkig hadden we onze uitnodiging meegenomen, maar ook zonder kwam je wel binnen. Voorzien van een gave keycord van de firma Homan en een badge met "genodigde" konden we in een ander golfkarretje stappen en werden we naar de ingang van de hal gereden waar de open dag was. De eerste indruk was al goed en de kinderen vonden het nu al "kicken".

Binnen in de grote hal was het een drukte van jewelste en dreunde de muziek fors. Een echte kermisfeer zagezegd.

Alleen de attracties waren wat kleiner dan op een echte kermis. Alle attracties die er stonden waren schaalmodellen. Zowel zelfgemaakte, kant-en-klare bouwpakketten, lego, k'nex als fischertechnik modellen waren te bewonderen. Sommige modelbouwers hadden zelfs complete lichtshows rondom hun modellen gebouwd met rookmachine en lasershow. Echt te gek!

De rij fischertechnikmodellen was aanzienlijk. Zowel Clemens Jansen, Stef Dijkstra als Jan Willem Dekker hadden hun modellen meegenomen.

En was je de modellen even zat... geen probleem. Er waren continue optredens; je kon schaatsen op een echte ijsbaan en het eten en drinken in de diverse stalletjes was allemaal gratis. Ook kwam Piet Paulusma van SBS6 langs om opnamen te maken voor zijn weerpraatje van die avond. En om op zijn Piets af te sluiten: "Oant moarn"!

Aankondiging clubdag in Schoonhoven

door Clemens Jansen

Het nieuwe jaar is nog maar net begonnen, zit ik alweer te denken wat het thema voor de clubdag van 1 november moet worden. Na de kermismodellen (2006) en transportbanden (2007) zijn nu de statica bouwers - jong en oud- aan de beurt. Vorig jaar was ik wat laat met de aankondiging van het thema, dus bij deze wat vroeger en dan heeft iedereen de tijd om te beginnen met zijn of haar model.

Ik ben voor mijn werk in Parijs geweest en heb daar wat rond gelopen. Toen is het idee voor het thema van de clubdag van 1 November 2008 ontstaan:

Wie bouwt de mooiste Eiffeltoren?

Als je dit ding in het echt ziet, dan kom je ogen tekort. Trappen, liften, restaurant, verlichting, alles zit er in! We willen de modelwedstrijd splitsen in twee leeftijdscategorieën:

1. Tot 14 jaar: wie het mooiste model bouwt valt in de prijzen.
2. 14 jaar en ouder: voor deze groep is er deze keer ook een prijs. Maar dan moet er wél minimaal **een werkende lift én verlichting** in zitten.

Ik heb het vooraf eens goed bekeken en het moet met de boogstukken van statica goed te doen zijn. Ik zou zeggen: trek de dozen maar uit de kast en begin maar. Hoe hoger hoe mooier!

Er is in beide categorieën een mooie prijs te winnen. Wat dat is zal bij de prijsuitreiking pas bekend worden gemaakt. Natuurlijk krijgen de winnaars een mooie foto en eervolle vermelding in het clubblad!

Hopelijk ben je ook weer van de partij! Reserveer wel tijdig een tafel, want vol is vol! Veel succes.

Datum: zaterdag 3 november 2008

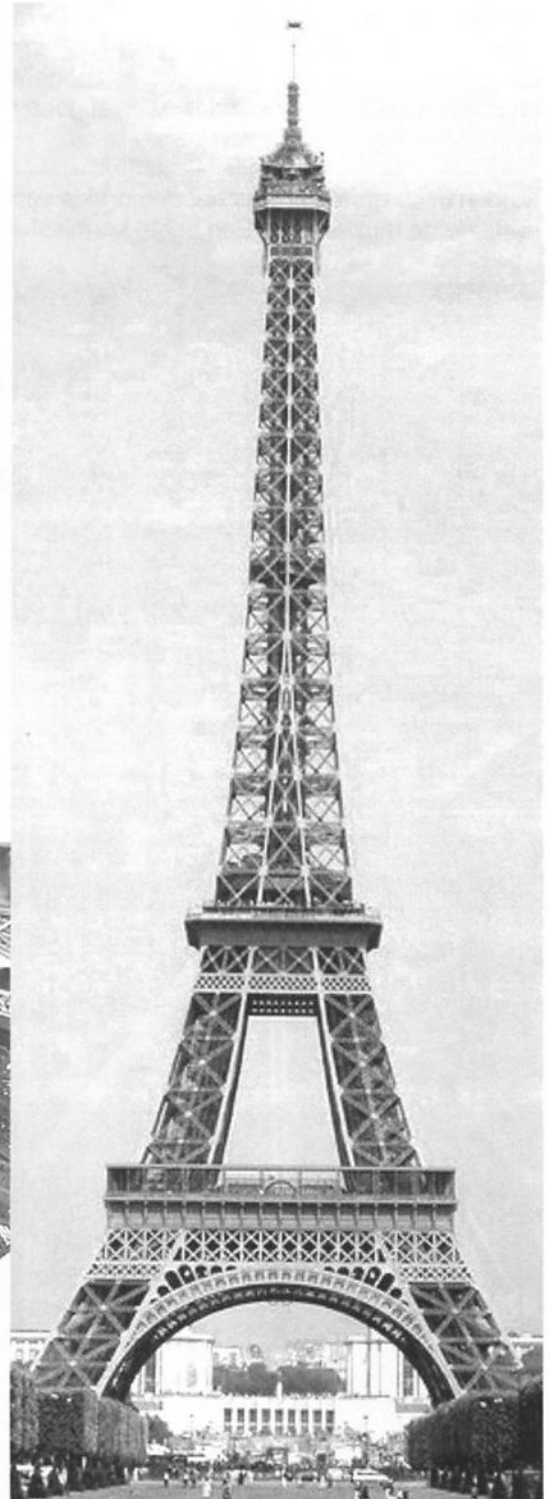
Locatie: Zaal "de Overkant" in Schoonhoven.

Informatie en aanmeldingen:

Organisatie en Manifestatie Clubdag

Clemens Jansen;

Andries Tieleman;

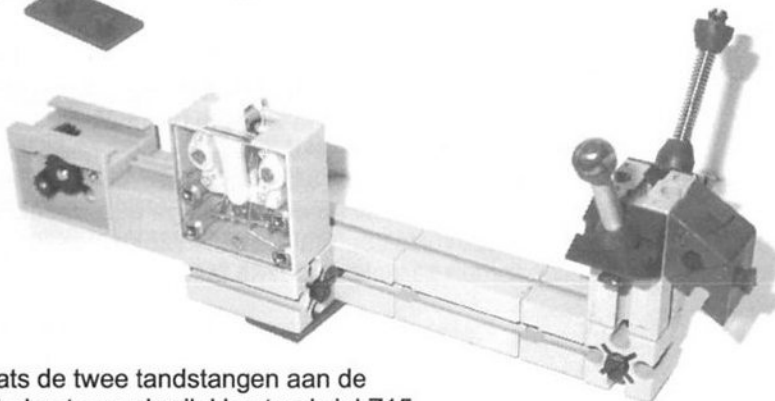
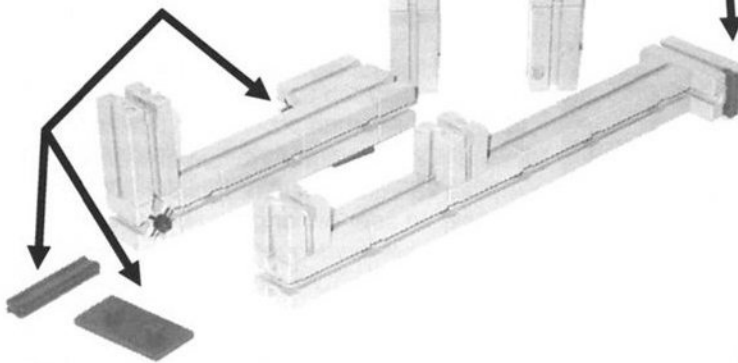
Kids Corner: De slakkengang

model: Peter Derks, bewerkt door Dave Gabeler

De redactie ontving een leuk modelletje van Peter Derks uit Duitsland. Het is een mechanische slak, voortbewogen door een mini-motor met tandheugel aandrijving en geschakeld door een ouderwetse pool-omkeerschakelaar.

Begin met de foto links: Let op de verbindingstukjes 15 (rechts) en 30 (links op de foto). Aan de onderkant komt een bouwplaatje 15x30.

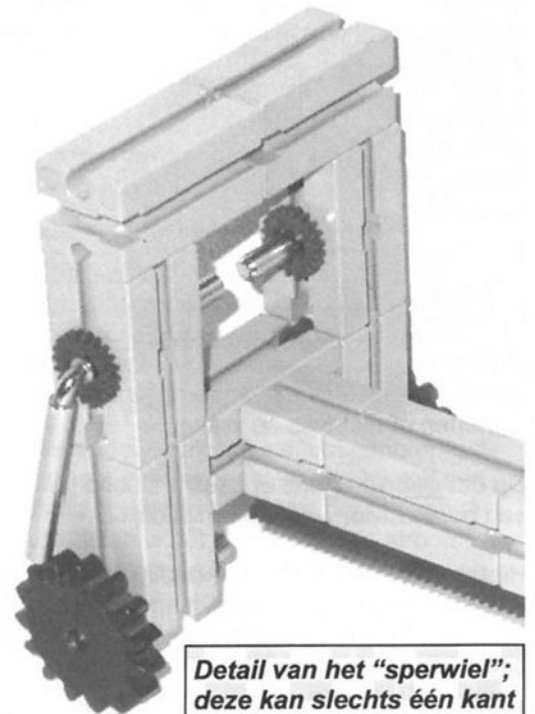
De kop maak je met hoekstenen 60° en voor de voelspriet gebruik je een oude veerkoppeling (31307). De minimotor met tandheugelkast en de pool-omkeerschakelaar plaatsen zoals op de tweede foto.

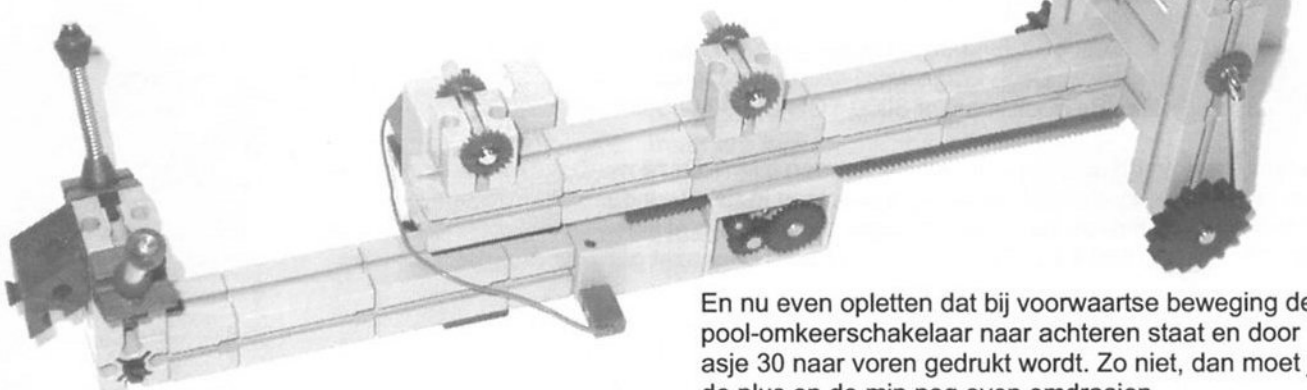
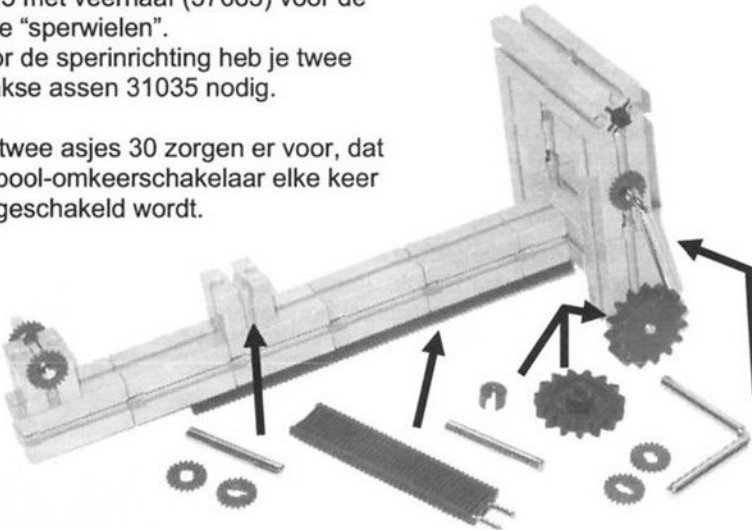
Plaats de twee tandstangen aan de onderkant en gebruik klemtandwiel Z15 m1,5 met veernaaf (37685) voor de twee "sperwielen".

Voor de sperinrichting heb je twee haakse assen 31035 nodig.

De twee asjes 30 zorgen er voor, dat de pool-omkeerschakelaar elke keer omgeschakeld wordt.

Detail van het "sperwiel"; deze kan slechts één kant op draaien.

En nu even opletten dat bij voorwaartse beweging de pool-omkeerschakelaar naar achteren staat en door asje 30 naar voren gedrukt wordt. Zo niet, dan moet je de plus en de min nog even omdraaien...

De Clubbibliotheek

deel 9: Bibliotheek in D... mineur of majeure

door At van Tuyl

fischertechnik is een wonderlijk en eenvoudig bouwsysteem. Dat wordt duidelijk bij een bezoek aan een clubdag in binnen of buitenland. Vele problemen/uitdagingen worden bedacht om fischertechnik op los te laten. Men lost deze op met "pure ft" (denk aan de immense kranen), het gebruik van lucht en licht, de toepassing van eigen of "vreemde" software, en dat alles bijeengehouden door de aloude ft onderdelen.

Er wordt ontzettend veel creativiteit tentoongesteld. Vele uren noeste arbeid op ogenschijnlijk eenvoudige problemen... als ze eenmaal opgelost zijn! Het gaat om onderdelen en hun toepassing. Fabrieksmodellen worden ontwikkeld om daarmee weer een verzameling onderdelen te kunnen inpakken of om nieuwe elementen te promoten.

Als we eenmaal de smaak te pakken hebben, en dat geldt voor oud en jong, dan bouwen we er lustig op los en hebben geen boekje meer nodig. Voelt u de bui al hangen...?

De bibliotheek probeert al een aantal jaren die boekjes en andere uitgaven te verzamelen en voor het nageslacht te bewaren. In het vorige gedrukte clubblad werd de vraag gesteld waarom verzamelen we dat allemaal als er toch geen of zeer weinig gebruik van wordt gemaakt. Opheffen of niet was de vraag.

Op dat gedrukte artikel heeft 1 clublid gereageerd en een bestuurslid, waarvoor mijn dank.

Hierop zou een conclusie mogelijk zijn van "het interesseert mogelijk (bijna) niemand" of "het wordt niet gelezen". In beide gevallen heeft het schrijven over de bibliotheek niet zo veel zin.

Maar toen onze onvolprezen ledenbewaker Bert Rook aan alle leden een e-mail stuurde kwamen er wel een

aantal reacties binnen: 13 leden reageerde op die digitale oproep. Opnieuw een conclusie dat niet de gedrukte, maar de digitale boodschap wel gelezen wordt.

"Moet ook het clubblad soms digitaal verzonden worden?"

Niet verder ingaande op het getal 13 kwam er wel een vrijwel gelijke reactie van die 13 leden: Bibliotheek handhaven? **JA!** Niet zo zeer om er gebruik van te maken, maar meer als het vastleggen daarvan voor later. Wie er dan later interesse voor zal hebben en nu (nog) niet is niet zo duidelijk.

Maar alle 13 leden waren het er met grote stelligheid over eens dat de bibliotheek voor nu en later gedigitaliseerd zou moeten worden en via de website beschikbaar zou moeten komen. Ze realiseerden zich ook heel goed dat daarvoor veel en langdurig werk verzet zal moeten worden. Het zal dan ook op een zodanige wijze moeten gebeuren dat kwaliteit en bruikbaarheid zo optimaal mogelijk worden gerealiseerd. Wie pakt dit op??

Conclusie: Opheffing van de bibliotheek is niet aan de orde. Digitaliseren wel.

Ik doe het (op mijn manier) nog steeds met veel plezier en zoek naar een betere dienstverlening naar de leden. Dus de bibliotheek in D... betekent **DIGITAAL** en in **majeur**.

Namens uw bibliotheek

Met ft groet, At van Tuyl

PS. Inmiddels proberen we met onze importeur en hofleverancier Harold Jaarsma tot een oplossing te komen voor het compleet houden van de bibliotheek.

Nawoord Bouwkraan

door Wim Starreveld

In het clubblad nummer 4 van december 2007 stond mijn kraan op de voorpagina. Ik wilde toch enige uitleg geven over deze machine.

De kraan die ik aan het bouwen ben is de SK120 van Lastra. Lastra is een onderdeel van ALE Heavy lift uit Breda. Deze kraan wordt de sterkste in zijn soort. Er kan 5000 TON (5.000.000 kilo) aan de hoofdmast of 3000 TON (3.000.000 kilo) aan de jib.

Waarom moeten dit soort kranen zoveel kunnen tillen? Deze machine zal straks ingezet gaan worden om kolommen en vaten te plaatsen in de olie-industrie. Deze onderdelen worden namelijk steeds zwaarder en hoger. In 2005 zijn al kolommen geplaatst van ruim 2000 TON (2.000.000 kilo). De kraan zal wereldwijd ingezet gaan worden.

Ik hoop in Vlissingen mijn kraan opnieuw te kunnen demonstreren. Ik moet namelijk 75% overnieuw bouwen omdat hij toch niet helemaal overeen kwam met de echte kraan... Dat zal nog krap worden!

In gesprek met: De heer Van Haaren

door Rob van Baal

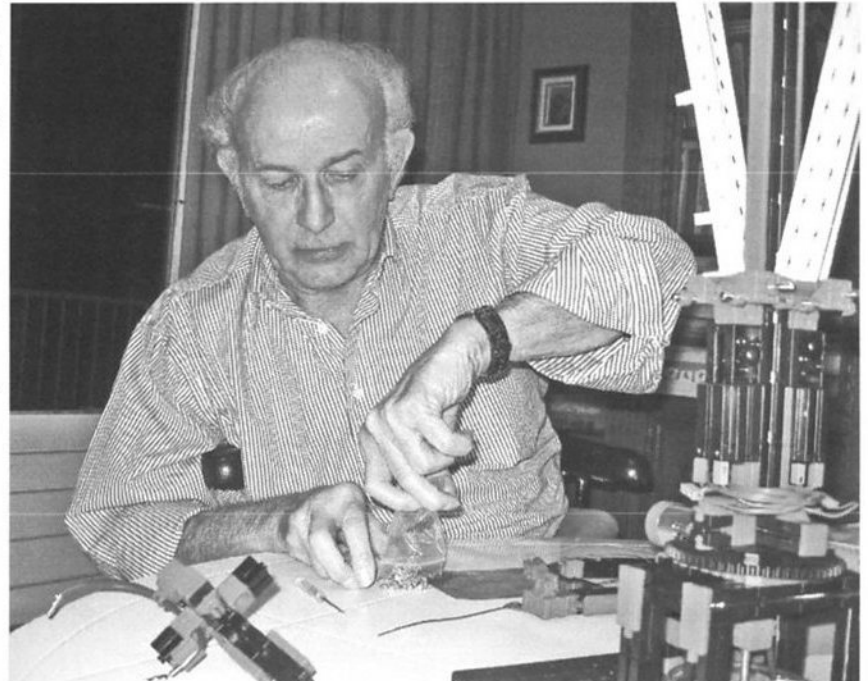
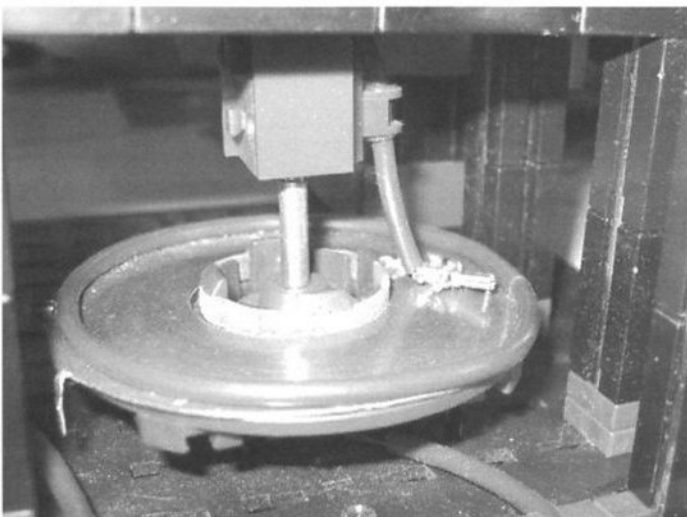
De lijst van "potentieel interessante clubleden" die we als redactie nog eens zouden willen interviewen is best lang en we moeten dan ook altijd kiezen... Deze keer is de redactie naar Oosterbeek afgereisd alwaar het clublid de heer Van Haaren woont. Met regelmaat ontvangt de redactie copij van hem met bouwbeschrijvingen van modellen die soms eenvoudig, soms moeilijk maar ook zeer ingenieus kunnen zijn. Modellen waarvan wij er ook al diverse aan u hebben laten zien in het clubblad. Tijd dus om de persoon achter al deze modellen eens te ontmoeten.

Dave Gabeler en ik gaan deze keer samen op bezoek. Normaal doen we dat niet, maar deze keer dus wel! Dave wilde namelijk ook graag eens kennismaken met de man achter de vele modellen die wij steeds vanuit Oosterbeek ontvangen.

Onder het genot van koffie, thee en zelfgemaakte taart begint de nu 72 jarige heer Van Haaren al meteen honderd uit te praten over hoe hij met fischertechnik in aanraking is gekomen. De aanleiding bleek te liggen in het feit dat hij –gedwongen door fysieke beperkingen– zijn grote aquaria met tropische vissen moest wegdoen. Om toch iets omhanden te hebben, had hij toen het idee opgevat om zelf eens een stirlingmotor te bouwen. Iets wat hij altijd al eens had willen doen.

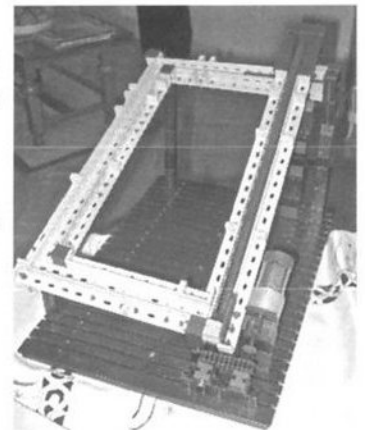
Bij de zoektocht naar informatie over deze motor, stuitte hij op een uitgewerkt voorbeeld waarbij onderdelen van fischertechnik waren gebruikt. Toen het bouwen van de stirlingmotor toch niet doorging, speelde nog steeds die fischertechniekonderdelen door zijn hoofd en bezocht hij ook enkele open dagen van modelbouwers. Nog even overwoog hij zich weer met Meccano in te laten (iets waar hij vroeger als kind ook mee had gespeeld), maar het feit dat de schroefjes zo klein waren en het vastmaken van spullen hem niet zo goed meer af ging, maakte dat hij uiteindelijk voor fischertechnik koos. Dat kon namelijk makkelijk in elkaar worden geschoven en was bovendien ook nog eens makkelijk te verkrijgen.

Van die keuze heeft hij nooit meer spijt gehad en ondertussen heeft de heer Van Haaren bij Freetime al vaak bestellingen geplaatst. Niet echt voor veel onderdelen, maar eigenlijk alleen als hij weer eens iets te kort kwam.

Eén van zijn laatste modellen die wij als "vakgenoten" uitvoerig toegelicht krijgen, is een model waarin hij zelf een sleepmechanisme heeft gemaakt. Met behulp van diverse koperen onderdelen is het hem gelukt de stroom door te voeren in een draaiende beweging. Het volledige mechanisme wordt tot in detail toegelicht en oogst bewondering want er moesten vele problemen worden opgelost. De sleep werkt trouwens zeer goed; zeker gezien het feit er geen verende onderdelen zijn gebruikt om druk uit te oefenen. Op de vraag waarom hij niet gewoon de fischertechnik sleep had gebruikt was het antwoord: daar kon ik niet meer aankomen. Freetime had die niet meer...

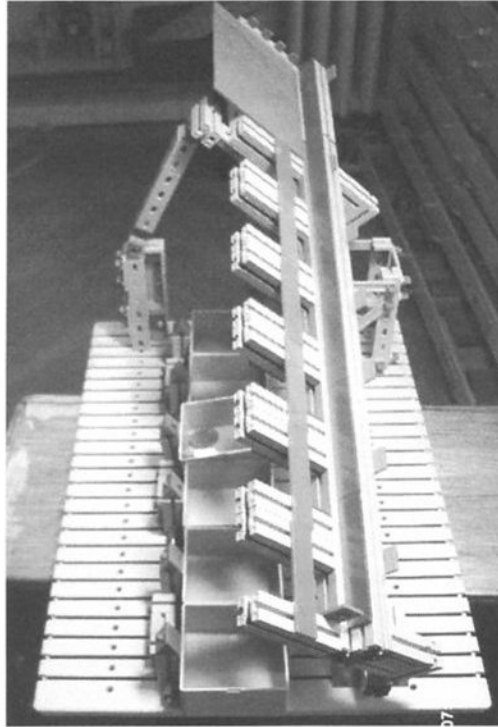
Een ander model dat ons wordt getoond is de "schroef van Archimedes" waarbij een wormwiel kogeltjes naar boven brengt. Die kogels lopen over een baan weer naar beneden en worden door het wormwiel weer opnieuw omhoog gebracht. Eenvoudig, maar erg leuk.

We praten nog tot laat in de avond door over allerlei problemen en uitdagingen met fischertechnik. En als redactie zijn we erg blij met het compliment dat we krijgen voor het fraaie clubblad. Maar één ding is vanavond wel weer duidelijk geworden: fischertechnik is van alle leeftijden.

Het volgende kwartaal in dit clubblad:

**De muntsortermachine
van Peter Derks**

En verder onder andere:

- Verslag clubdag Veghel

Aankondiging clubdag in Veghel

door Marcel Bosch

Voor de 3e maal wordt er een fischertechnik clubdag gehouden in Veghel. Deze zal plaats vinden op zaterdag 31 mei 2008 in Ambiance Restaurant Party & Conferentiecentrum te Veghel (Noord-Brabant). We hebben daar de Tuschinskizaal van ruim 300 m² tot onze beschikking en deze is 5,80 meter hoog. Voor ons als club een uitdaging om aan het publiek middels zoveel mogelijk verschillende modellen uit binnen en buitenland, te laten zien wat er zoal gebouwd kan worden met fischertechnik.

Diverse media zullen worden benaderd om vóór, tijdens en na dit evenement over onze clubdag verslag te doen. Dit zal de bekendheid van fischertechnik én van onze club zeker ten goede komen. Langs deze weg dan ook een oproep om ook eens jullie modellen te laten zien. Dus heeft u een leuk model en heeft u gelegenheid om uw model te tonen, meldt u dan aan. De zaal is open vanaf 8.00 uur voor leden die met een model komen en het publiek is welkom vanaf 10.00 uur. De zaal sluit om 16.00 uur. Van 10:00 uur tot 11:00 uur zal in de Carrézaal de jaarlijkse ledenvergadering worden gehouden. Locatie: Partycentrum "Ambiance",

Informatie en aanmeldingen:

Marcel Bosch;
Clemens Jansen;
Andries Tieleman;

Routebeschrijving

Vanuit Eindhoven of Nijmegen

Op de snelweg A50 neemt u afrit 11, Veghel/'s-Hertogenbosch. Onderaan de afslag gaat u linksaf. Na de spoorwegovergang neemt u de afslag richting Veghel. Verder bij (*).

Vanuit 's-Hertogenbosch

Op de ringweg 's-Hertogenbosch (A2) neemt u de afslag Veghel/Helmond. Bij de verkeerslichten links richting Veghel (Rijksweg N279). Volg de N279 tot u een bewaakte spoorwegovergang in Veghel passeert. Hierna neemt u de afslag richting Veghel. Verder bij (*).

Vanuit Helmond

Richting 's-Hertogenbosch, Rijksweg N279. U volgt de N279 tot over de brug in Veghel. Hierna neemt u de afslag richting Veghel. Verder bij (*).

(*) Als oriëntatiepunt staat bij deze afslag het kantoor van Campina Melkunie. U bevindt zich nu reeds op de N.C.B. laan. Na ± 300 meter vindt Ambiance tegenover de DMV fabrieken aan de linkerkant van de weg.